

مجله حقوق

دوفصلنامه

دوره ۴، شماره ۹، پاییز و زمستان ۱۴۰۰

بررسی راهکارهای حقوقی استخراج و معامله ارزهای دیجیتال و رمز پایه (مجازی):

خلأهای حقوقی و راهکارهای پیشنهادی: شیما نادری، مجید مطلبی

واکاوی مبانی فقهی فور و تراخی در اخذ به شفعه: مرتضی رحیمی

دستاوردها و چالش‌های تعدد و تکرار جرم در قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

مصوب ۱۳۹۹ با رویکرد کاربردی: ابوالفتح خالقی، زهرا میرزائی

آثار قرارداد انتقال تکنولوژی در حقوق ایران: افشین مجاهد

تبیین اصل اطلاع‌رسانی در پرتو آیین رضایت قبلی کنوانسیون روتردام ۲۰۰۳

:محمد مبینی فر، مرضیه فتحی برناجی

جایگاه کمیسیون‌های حل اختلاف در دعاوی فی‌مابین سپاه پاسداران انقلاب و شهرداری تهران

:محمدرضا یزدی، مجتبی سالک رازی

آثار و شرایط اعاده دادرسی در حقوق ایران و فرانسه: سید جعفر هاشمی باجگانی، محمدرضا پوربور

آثار فسخ نکاح در حقوق ایران، فرانسه و انگلستان: میثم سبحانی

تحلیل ساختار حقوق کودک در ایران: بررسی مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک بر مبنای

پیمان نامه جهانی حقوق کودک: مریم شعبان

رابطه توهین و آزادی بیان در پرتو قانون مجازات اسلامی و قانون مطبوعات: امیرحسین قضائی علمداری

اصول و قواعد حاکم بر اخلاق حرفه‌ای در شغل وکالت: رستم علی اکبری، یاسر شاکری

تکثرگرایی دینی در قانون مجازات اسلامی: محسن حمیدی پور

آثار و شرایط دادرسی غیابی در حقوق ایران و فرانسه: سید جعفر هاشمی باجگانی، مصطفی افضل‌گروه

مسئولیت کیفری دولت‌ها در قبال جرایم محیط زیستی در پرتو همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی: سجاد طیبی

تحلیل عملکرد دیوان بین‌المللی دادگستری در پرونده نقض عهدنامه مودت ۱۹۵۵ میان جمهوری اسلامی ایران

و ایالات متحده آمریکا: محمد ستایش پور، عیسی پودات

چالش‌های فلسفی، مفهومی تروریسم در مواجهه با حقوق بشر: نوروز کارگری

تحلیل اقتصادی آثار جانبی ناشی از استفاده اموال با مطالعه حقوق ایران: یداله دادگر، اکرم احسانی

کارکردها و چالش‌های میانجیگری در ایران (با نگاهی به برخی از کشورهای اروپایی و اسناد بین‌المللی)

:سید عباس موسوی

حریم خصوصی در نظام حقوقی ایران و اسلام: علی اکبری، مهدی فلاحیان

حقوق زندانیان از منظر فقه امامیه و حقوق ایران با نگاهی به اسناد بین‌المللی: غلامرضا ایزدپناه، وجیهه ایزدپناه

تحلیل ترور دانشمندان هسته‌ای ایران از منظر حقوق داخلی و بین‌الملل: محمدخلیل صالحی، محمد سلمانی فرهمند

آثار قرارداد بیعه عمر از منظر فقه امامیه و حقوق ایران: سید سجاد خالونی تفتی

حمایت از قضات ادارات در عصر سیاسی سازی: ارزیابی استقلال قضائی و ثبات رأی در دادرسی اداری: رضا طجرجلو،

محمدجواد شفق، فاطمه مافی

حقوق بزه‌دیدگان و بزهکاران در قانون آیین دادرسی کیفری فرانسه: نقدها و چالش‌ها: صادق فتیلی، ابراهیم مقدم

بررسی و تحلیل تعهد به رعایت احتیاط در حقوق کامن‌لا: رضا حسین گندمکار، فرزاد کریمی کلمتی

مطالعه تطبیقی ارزیابی هزینه جرم در حقوق کیفری و فقه شیعه: اسماعیل کشکولیان، مهدی نقوی

در آمدی بر نظریه شخصیت حقوقی در فقه امامیه: سید علیرضا امین

بررسی ارکان مسئولیت مدنی شهرداری‌ها در رویه قضائی: سید وحید میرنظامی، فائزه بهادر

جبران خسارت محکومان بی‌گناه در حقوق ایران و آمریکا: احمدرضا کنارکوهی، سلامه ابوالحسنی

اهمیت ایجاب در قانون مدنی ایران و اصول قراردادهای تجاری بین‌المللی: مرتضی جوان سرند

the Rights of Victims and Offenders in the French Criminal Procedure Criticisms and Challenges

حقوق بزه‌دیدگان و بزهکاران در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه؛ نقدها و چالش‌ها

Sadegh Fetili

PhD Student in Criminal Law and Criminology, Lecturer at Ahvaz University of Science and Technology, Ahvaz, Iran (Corresponding Author)

صادق فتیلی

دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، مدرس دانشگاه علمی و کاربردی اهواز، اهواز، ایران (نویسنده مسئول)

sadegh.fatili56@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-7094-550x>

Ebrahim Moghdam

PhD Student in Criminal Law and Criminology, Lecturer at Ahvaz University of Science and Technology, Ahvaz, Iran

ابراهیم مقدم

دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، مدرس دانشگاه علمی و کاربردی اهواز، اهواز، ایران

moghdam2014@gmail.com

Abstract

The Code of French Procedure was drafted in 1804 and introduced to the criminal justice system as the Napoleonic Code. This law was basically formulated according to the needs of France at that time. This law has been frequently changed and updated since its inception. Since this law has been used as a good indicator for most countries that do not follow the customary law with subsequent amendments, according to studies conducted in the French Code of Criminal Procedure, the last amendment of which was implemented in 2010 from a Suffers a series of important shortcomings and weaknesses, which is a good incentive to address the challenges of this law in this article, the main purpose of writing this article is to address some of the weaknesses and shortcomings of criminal procedure in the latest version of 2010. This article shows in an analytical-descriptive way that the French Code of Criminal Procedure has long, repetitive and exaggerated materials.

Keywords: Procedure, victims, offenders, criticisms, challenges.

چکیده

قانون آئین دادرسی فرانسه در سال ۱۸۰۴ میلادی تهیه و تحت عنوان آئین ناپلئون به نظام عدالت کیفری معرفی شد. اساساً این قانون با توجه به نیازهای آن زمان فرانسه تدوین شده است. این قانون از بدو تاسیس تاکنون مکرراً دچار تغییر و بروزرسانی شده است. از آن جایی که این قانون با تغییرات بعدی برای اکثر کشورهای که از قانون عرفی پیروی نمی‌کنند به عنوان یک شاخص خوب مورد بهربرداری قرار گرفته، طبق مطالعات صورت گرفته در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه که آخرین تغییرات آن در سال ۲۰۱۰ اعمال شده از یک سری معایب و نقاط ضعف مهمی رنج می‌برد، که انگیزه مناسبی برای پرداختن به چالش‌های این قانون در این مقاله که هدف عمده در نگارش این مقاله پرداختن به برخی نقاط ضعف‌ها و معایب آئین دادرسی کیفری در آخرین نسخه ۲۰۱۰ میلادی آن می‌باشد. این مقاله به روش تحلیلی-توصیفی نشان می‌دهد قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه دارای مواد طولانی، تکراری و اضافه‌گویی‌های فراوان می‌باشد.

واژگان کلیدی: آئین دادرسی، بزه‌دیدگان، بزهکاران، نقدها، چالش‌ها.

Received: 2021/07/03 - Review: 2021/09/11 - Accepted: 2021/11/16

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۷/۰۳ - بازنگری مقاله: ۱۴۰۰/۰۹/۱۱ - پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۱۶

این مقاله مستخرج از رساله دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی می‌باشد.

ارجاع:

فتیلی، صادق؛ مقدم، ابراهیم؛ (۱۴۰۰)، حقوق بزه‌دیدگان و بزه‌کاران در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه؛ نقدها و چالش‌ها، تمدن حقوقی، شماره ۹.

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to Legal Civilization. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

CC BY-NC-SA

مقدمه

آئین دادرسی کیفری مجموعه قوانین و مقرراتی است که بر تشریفات رسیدگی به جرائم اشرافیت کامل دارد و مسیر را برای اجرای عدالت همرا می‌کند، هرچه آئین دادرسی شفاف، سهل، آسان و قابل فهم باشد، اجرای عدالت به همان ترتیب بهتر و احقاق حق آسانتر خواهد بود. معمولاً کشورها در اجرای عدالت، قوانین را از کشوری دیگر اقتباس می‌کنند یا خود اقدام به تهیه قانون و تولید یا اختراع و جعل می‌کنند که هر کدام در جای خود قابل دفاع و نقد هستند، اما گاهی ملاحظه می‌شود که یک کشور که صاحب تکنولوژی برتر است یا مبدع یک روش خاص است و به عنوان یک الگو مطرح می‌شود در اجرای و الگوگیری از آن و تطبیق آن با واقعیت‌های موجود مقلد همخوانی ندارد و این عدم همخوانی و هماهنگی ایجاد یک تضاد می‌گردد. یکی از بارزترین مثال‌هایی که می‌توان به آن اشاره نمود آئین دادرسی کیفری کشور فرانسه است که از زمان تولد تاکنون در چند مرحله با تغییرات و تحولات فراوانی رو به رو شده است و در هر بازنگری حجم آن زیاد و استفاده از آن سخت‌تر می‌گردد. در بررسی صورت گرفته حجم قانون قبلی آئین دادرسی کیفری تعداد مواد آن بسیار کمتر از قانون جدید مصوب ۲۰۱۰ است به گونه‌ای که قابل مقایسه نیست، چرا که قانون جدید دارای اضافه‌گویی، تکرار مواد و حتی بیان بی‌مورد در مواد شده است و این باعث سردرگمی بهره‌بردار از آن می‌شود. از نوآوری‌های این مقاله باید گفته شود که در ابتدای بررسی نقاط ضعف و مشکلات موجود دست‌نکارندگان لرزیده و در پاره‌ای اوقات با کسب نظر از اساتید خود در بررسی قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه با مشکلات فراوان مواجه شده و در نهایت این نگاره به رشته تحریر درآورده شده است.

۱- معایب قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه

۱-۱- نواقص در مرحله دادرسی

در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه برخلاف قانون آئین دادرسی کیفری ایران در برخی مواد زیاده‌گویی و مواد را بیش از آن که لازم است حجیم نموده که این تحجیم مواد لازم نبوده و می‌توانست کوتاه باشد و از طرفی در برخی مواد تحت نظر قرار گرفتن، مشروط به خوداظهاری بزهکار نموده که این امر در خودمعرفی معمولاً کم اتفاق می‌افتد، چرا اگر بزهکاری از روی عذاب وجدان بخواهد اقرار به جرم نماید یا جرم انجام داده را برعهد بگیرد نیاز به مشروط کردن امر به شروط خاصی نمی‌گردد (ماده ۲-۶۲)!

۱-۲- تضمین تحقق اقدامات و تدابیر طراحی شده جهت توقف جنایت یا جنحه

مشروط نمودن اعمال تحت نظر برای کسی که خود با پای خود به مرکز پلیس مراجعه نموده و جرمی را که مرتکب شده و ضابط آن در کشف یا دستگیری عامل آن ناتوان بود و از طرفی امر تحقیق و تعقیب را برای نظام عدالت کیفری کشور فرانسه تسهیل نماید دور از قاعده تسریع در کشف جرم خواهد بود. در قانون آئین دادرسی کیفری ایران در مورد خودمعرف بودن شخص بزهکار و حقوق این افراد که مسیر نظام عدالت کیفری را به نحو موثر کوتاه می‌کنند قانونگذاری نشده که می‌تواند از ماده فوق برای اشخاصی که به واسطه انجام جرم دچار عذاب وجدان و تشویش ذهنی شده الگوبرداری نماید و امتیازاتی را برای این افراد در نظر بگیرد. البته قانونگذار ایران فقط برای اشخاصی که به نحو موثر در کشف جرم همکاری می‌کنند را مورد عنایت قرار داده و برای آن‌ها تخفیفات قضائی و قانونی در نظر گرفته است. بنابراین هرچه ماده قانونی کوتاه‌تر باشد و امر جزا با تفسیر کمتر و مضیق‌تر باشد فهم و درک آن خیلی بهتر و در مقام اجرا، اجرای آن آسانتر خواهد بود.

۱-۳- بازداشت در جرائم تروریستی

قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه به عنوان قانون مترقی و پیشرفته در برخی جرائم که همراه با بازداشت موقت یا تحت نظر قرار دادن آنان همراه است تعریفی نیاورده است. یکی از این جرائم

۱- اعمال تحت نظر بایستی تنها راه ممکن برای تحقق حداقل یکی از اهداف زیر باشد که پلیس بتواند شخص را که خود برای اعلام جرم یا معرفی به پلیس در اختیار مرجع انتظامی دهد که شامل موارد مشروحه ذیل است. ۱. فراهم آمدن شرایط اجرای تحقیقات مرتبط با مباشرت یا شرکت فرد در جرم ارتكابی. ۲. تضمین حضور شخص نزد دادستان به گونه‌ای که قاضی بتواند استمرار تحقیقات را ارزیابی نماید. ۳. ممانعت از تغییرات در دلایل یا شواهد عینی موجود. ۴. ممانعت از اعمال فشار مرتکب بر شهود، قربانیان و همچنین خانواده یا نزدیکان ایشان. ۵. ممانعت از تبانی فرد با سایر مظنونان به عنوان معاونان یا شرکای جرم.

بازداشت یا تحت نظر قرار دادن متهمان به جرائم تروریستی است. در حال حاضر در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه تعریفی از تروریسم نشده و بیشتر به مصادق آن اشاره شده است، با این توصیف برای قانونگذاری که قانونش برای اکثر کشورها الگو است، نقطه ضعف فاحشی است که شاید به دلایل سیاسی برای این جرم تعریفی ارائه نشده است. با این حال قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه در فصل سوم کنترل ها، بررسی ها و شناسائی هویت در ماده ۲-۲-۷۸ چنین آورده « با درخواست کتبی دادستان شهرستان به منظور تحقیق و تعقیب اعمال تروریستی مذکور در ماده ۱-۴۲۱ تا ۵-۴۲۱ قانون جزا، جرائم راجع به اسلحه و مواد منفجره مذکور در مواد ۸-۲۳۳۹، ۹-۲۳۳۹ و ۴-۲۳۵۳ قانون دفاع ملی» با توجه به این که قانون جزا برای جرائم تروریستی در ماده ۴ مجازات مشخص نموده اما در هیچ جایی اعمال تروریستی را تعریف نکرده و به نوعی می توان از آن بهره برداری متنوعی داشت چرا که تطبیق امر تروریستی با خود قاضی یا مرجع تحقیق است و این ایجاد شائبه خواهد نمود (تدین، ۱۳۹۱، ۸۷).

۱-۴- شکل و مدت ملاقات با وکیل

خلاصه و یک ضرب گویی قانون دو جنبه بسیار مهم برای بزهکار و بزه دیده و نهایتا جامعه دارد، نخست تعیین نوع حاکمیت قانون بر جامعه و تحکم و قاطعیت آن و دوم؛ معلوم و مشخص بودن تکلیف جامعه در برابر هنجارها و محدودیت های آن است و این برای قانون عزت و کرامت می آورد. در واقع هرچه قانون سهل الدرک باشد فهم آن بسیار آسان است، بنابراین تقسیم مواد به ترتیب اعداد و سپس تقسیم آن در خود ماده نه لازم است نه ضروری. در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه مدت ملاقات با وکیل در زمان تحت نظر قرار داشتن بزه دیده به دو وقت سی دقیقه ای تقسیم شده است، سی دقیقه اول در ابتدای تحت نظر قرار گرفتن است که به نظر می رسد بسیار کم باشد چرا که شخص بزهکار در زمان اولیه دستگیری در شرایط بسیار سخت روحی و روانی قرار گرفته و استرس حاصل از شرایط جدید با سی دقیقه ملاقات با کسی که تنها شخصی است که می تواند به آن دسترسی داشته باشد بسیار کم است. در قسمت دوم در صورتی که بزهکار بیش از بیست و چهار ساعت تحت نظر قرار گرفته باشد حق دارد سی دقیقه دیگر هم با وکیل خود ملاقات کند. ایرادی که به قسمت اول و دوم این ماده وارد است، این که نه وکیل در سی دقیقه اول می تواند مشاوره و کمک لازم را آن گونه که بخواهد ارائه دهد و نه شخص متهم می تواند در سی دقیقه هیجانانگیز و استرس های وارد را کنترل و شرح مواقع را به یاد آورد و توضیح دهد و عدم توضیح اتفاق افتاده دست وکیل که یگانه منجی وی در لحظات اولیه است را برای دفاع خواهد بست (شعبانی، ۱۳۹۱، ۸). به نظر نگارندگان حذف این دو زمان

و ادغام آن‌ها در یک زمان واحد باعث ایجاد آرامش برای بزهکار و وکیل وی شده و از طرفی از اضافه‌گویی و نیز تقسیم درون ماده جلوگیری خواهد شد.

۱-۵- زمان دخالت وکیل

در حقوق فرانسه، دخالت وکیل در آغاز (از ژانویه تا دسامبر ۱۹۹۳) به شکل قاعده‌ای کلی از بیست‌مین ساعت تحت نظر پذیرفته شد. ولی در کنار این مقرر عمومی، دو مورد ویژه هم به طور استثنائی تصویب شد: نخست، کودکان تحت نظر، حق ملاقات با وکیل را از شروع تحت نظر دارا شدند (قوانین ژانویه و اوت ۱۹۹۳)؛ دوم، در مورد پاره‌ای از جرائم مهم، دخالت وکیل فقط پس از سی و ششمین ساعت (جرائمی مانند شرکت در گروه‌های بزهکاری با سرقت و تخریب یا شرکت در گروه‌های سازمان‌یافته) یا هفتاد و دو دومین ساعت (تروریسم و جرائم مواد مخدر) امکان‌پذیر است. در مورد اخیر، قانونگذار فرانسه، مأموران پلیس را مکلف کرده تا دادسرا را از ماهیت این جرائم آگاه کرده تا در صورت بررسی و تأیید دادسرا، محدودیت زمانی ملاقات شخص تحت نظر با وکیل اعمال شود. بر پایه اصلاحات سال ۲۰۱۰ در فرانسه، افزایش مدت تحت نظر در جرائم ضداموال، اشخاص و امنیت عمومی، چنان‌چه دارای ویژگی سازمان‌یافته باشند به طور استثنائی تا مدت یکصد و چهل و چهار ساعت در صورت خطر قریب‌الوقوع اقدام تروریستی امکان‌پذیر شده است.

۱-۶- تجدیدنظرخواهی

یکی از ایرادات قانون آئین دادرسی کیفری ۲۰۱۰ فرانسه موضوع دوره درخواست تجدیدنظرخواهی از آراء غیرقطعی است که از دو جنبه قابل نقد است. نخست این که ابلاغ اوراق قضائی از طریق اداره پست همان شهر یا منطقه صورت می‌گیرد که این برای اطراف دعوا علی‌الخصوص متهم مشکلاتی را در بر دارد. این کوتاه بودن زمان هنگامی بسیار نمود پیدا می‌کند که متهم برای چند روز از محل زندگی خود دور باشد و در نتیجه، نمی‌تواند در همان روز توزیع اوراق قضائی که از طریق پست سفارشی صورت می‌گیرد حضور داشته باشد و اگر هم اوراق قضائی از طریق پست الکترونیکی به بزهکار اطلاع‌رسانی شود شخص فقط یک هفته زمان دارد دستور کیفری را از اداره پست تحویل بگیرد در غیر این صورت برگ قضائی به فرستنده بازگردانده می‌شود و این اطلاع‌رسانی ابلاغ واقعی محسوب و معتبر اعلام می‌شود و دادرسی بدون آگاهی و اطلاع متهم ادامه پیدا می‌کند. در واقع متهم خود را از حق دفاع محروم می‌کند و در عمل این وضعیت می‌تواند منجر به دستگیری و اجرای فوری حکم می‌شود، بدون این که افراد مربوطه حتی از محکومیت خود اطلاع داشته باشند. دوم، در مورد مدت زمان اعتراض به آراء غیرقطعی است، چرا که قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه برخلاف قانون

آئین دادرسی کیفری ایران بسیار کوتاه است، این دوره در قانون ایران بیست روز و در قانون فرانسه ده روز است که از نظر حقوقدانان خیلی کوتاه و غیرواقعی است و این مهلت نیاز به تعدیل فوری دارد.

۱-۲ - هزینه های دادرسی

یکی از نقاط قوت قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه وکیل محور بودن دعاوی است که مزایای بسیار زیادی دارد که عمده ترین این مزیت عدم اطاله دادرسی و تحمیل هزینه های اضافه به اطراف عوا و اجرای سریع احکام که خود نوعی بازدارندگی اجتماعی است. با این حال نقدی که می توان به قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه داشت هزینه های سنگینی است که باید توسط متهم در اعتراض به رای صادره پرداخت شود، این هزینه ها به گونه است که می تواند بار مالی قابل توجهی برای شخص متهم به وجود آورد. در واقع، به طور قابل توجهی مانع دسترسی به عدالت می گردد و غالباً، حتی افرادی که احساس می کنند حقی از آن ها ضایع شده از طرح اعتراض به حکم که باعث می شود هزینه های مربوطه را متحمل شوند، خودداری می کنند.

۱-۸ - زبان نوشتاری احکام قضائی

یکی دیگر از ایرات و نقدهائی که می توان به قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه داشت، زبان نوشتاری احکام قضائی صادره از محاکم کیفری است. احکامی که دادگاه های کیفری فرانسه صادر می کنند به زبان ادبی و یا همان فرمالیستی است که درک آن برای افراد عادی دشوار است. در واقع این احکام باید به نوعی تفسیر شوند تا فهم درک آن برای عامه مردم آسان باشد.

۲- عدم توازن در رعایت اصول دادرسی

۲-۱ - زیر سوال بودن اصل برائت و مجازات بر اساس ظن

یکی از انتقاداتی که می توان به قوانین فرانسه داشت عدم رعایت اصل برائت است که در جای جای قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه دیده می شود و این برخلاف ادعاهائی است که قانونگذاران آن سامان دارند. براساس ماده (۱-۲۲۵) قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه) هر کسی که قلمرو ملی کشور فرانسه را ترک کرده باشد و دلایل جدی بر علیه او وجود داشته باشد که هدف از این سفر پیوستن به گروه های عملیاتی و تروریستی باشد و در صورت بازگشت به خاک فرانسه ممکن است به امنیت عمومی آسیب وارد کند تحت کنترل اداری قرار خواهد گرفت. در ادامه در ماده (۲-۲۲۵) قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه آمده است وزیر کشور می تواند پس از اطلاع به دادستان عمومی پاریس، حداکثر ظرف مدت یک سال نسبت به شخص مذکور در ماده (۱-۲۲۵) تعهد دهد ماه ها از تاریخ بازگشت او به قلمرو ملی، اقامت در یک منطقه خاص جغرافیائی که به فرد مورد نظر امکان ادامه زندگی عادی خانوادگی و شغلی را می دهد و در

صورت لزوم، او را ملزم به ماندن در خانه خود می‌کند یا در صورت عدم امکان، در مکان دیگری در این محیط، طی یک مدت زمانی که توسط وزیر کشور تعیین شده است، در محدوده زمانی هشت ساعت در هر بیست و چهار ساعت به طور دوره‌ای به پلیس یا واحدهای ژاندارمری گزارش می‌دهد، این معرفی در حدود سه بار در هفته است، که مشخص گردد که آیا این تعهد در روزهای یکشنبه و تعطیلات رسمی یا روزهای غیرکاری اعمال می‌شود یا خیر.

با توجه به مواد مذکور ملاحظه می‌گردد که محض این‌که وزیر کشور احساس کند فردی با خارج شدن از کشور ممکن است به گروه‌های تروریستی پیوسته باشد و با پیوستن به این گروه‌ها ممکن باشد امنیت عمومی کشور را به خطر بیندازد، بدون محکوم نمودن و اثبات جرم در محاکم قضائی و به صرف حدت و گمان وی را تحت بازداشت خانگی و یا در محل جغرافیائی دیگری اسکان داده و تحت مراقبت پلیس و ژاندارمری قرار می‌دهد و باید به صورت نوبه‌ای سه بار در هفته و حتی در ایام تعطیل خود را به واحدهای پلیس و ژاندارمری معرفی کند و حضور خود را اعلام نماید.

این نوع برخوردها که بر اساس حدت و گمان اقدام به مجازات افراد بدون محاکمه در قانون فرانسه به کرات دیده می‌شود، وجود قانون به اصطلاح مترقی که هم اصل برائت و تفسیر موسع را قبول دارد باعث سوءاستفاده نهادهای امنیتی و دولت‌ها می‌گردد و اصل آزادی افراد را زیر سوال خواهد برد و این نوعی سلب نامحسوس آزادی و محدود کردن افراد در یک چهارچوب غیرقانونی خواهد بود. در ماده ۱-۲۲۵ به صورت رسمی اجرای مجازات را برای یک سال یا بیشتر تجویز می‌کند. در ادامه آمده است تصمیماتی که در مورد شخص مشمول تعهدات تعیین شده در اعمال مواد ۲-۲۲۵ و ۳-۲۲۵ می‌تواند ظرف مدت دو ماه از ابلاغ تصمیم یا تجدیدنظر با مراجعه به دادگاه درخواست ابطال تصمیم گرفته شده را بخواهد، دادگاه اداری ظرف چهار ماه از زمان ارجاع، حکم لازم را صادر می‌کند. در صورت رد درخواست تجدیدنظر که براساس ماده ال. ۲-۲۲۵ صورت گرفته فرض بر این است که شرط اضطراری وجود دارد، مگر این‌که وزیر کشور شرایط خاص را اعلام کند.

۲-۲- عدم توازن در رسیدگی

یکی دیگر از انتقاداتی که بر نظام عدالت کیفری فرانسه وجود دارد، عدم توازن در رسیدگی به پرونده‌هایی است که می‌توان نوعی تبعیض در رسیدگی‌ها دانست، که این رسیدگی ابتدا به ساکن شاید معقول باشد ولی با نگاه دقیق‌تر در می‌یابیم که دلایل غیرحقوقی در آن دخیل است. پرفسور

اسپنسر^۲ از دانشگاه کمبریج انگلستان مقاله ای به رشته تحریر در آورده و به این نکته اشاره می کند که در مورد طولانی بودن روند دادرسی، به نظر من عدالت کیفری فرانسه می تواند به دلیل سرعت زیاد و کندی بیش از حد مورد انتقاد قرار گیرد. برای سرعت بیش از حد، من به روش حضور فوری فکر می کنم: روشی که به نظر من برای محاکمه پرونده هائی که مجازات حداکثر کمی دارند مناسب است اما برای محاکمه پرونده هائی که ممکن است به حکم چندین ساله منجر شود، بعضی از فرانسوی ها با من عقیده دارند. کارتونی از پلانتو را به یاد می آورم که در آن دو قاضی زن و مرد حضور داشتند. مرد، قابلمه ای در دستش از زن می پرسد مدت پختن یک تخم مرغ آب پز چقدر است؟ زن پاسخ می دهد: مدت زمانی که قضات درباره قضاوت ظرافت به خرج دهند و در ادامه بیان می کند که برای یک پرونده پیچیده در فرانسه، تحقیقات به طور معمول باز است و اگر من درست درک کنم، میانگین دوره تحقیقات در حال حاضر شانزده ماه است. از طرف دیگر، در انگلستان به ندرت اتفاق می افتد که مدت زمانی بین شروع یک پرونده و شروع جلسه دادرسی بیش از یک سال باشد. در این مقایسه صورت گرفته بین دو نظام حقوقی که در پاریس در جمع حقوقدانان فرانسوی صورت گرفته بود برتری و سرعت رسیدگی مورد بررسی قرار گرفت، با این حال سرعت در رسیدگی به جرائم خصوصا جرائم سنگین اگر به دلیل دقت در آن باشد تا محدوده زمانی مشخص قابل قبول است اما برای مثال شانزده ماه برای یک پرونده آن هم برای نظام دادرسی کیفری فرانسه مطلوب نیست چرا که بازدارندگی عمومی زمانی اتفاق می افتد که رسیدگی و مجازات در زمان حداقلی انجام و افکار عمومی نتیجه را مانند یک بازی فوتبال فقط تا پایان بازی دنبال می کنند. به نظر نگارندگان ایرادی که پرفسور اسپنسر از نظام دادرسی کیفری فرانسه گرفته زیان بزرگی برای نظامی خواهد بود که داعیه رهبری حقوقی سبک رومی - ژرمنی دارد.

۲-۳- عدم استقلال دادرسی کیفری

تفکیک قوای یکی از دستاوردهای نظام سیاسی در دوران ابتدائی دموکراسی است که ثمرات فراوانی برای جوامع داشته و از جمله قوائی که باید مستقل از هم به انجام وظایف خود پردازند قوای مجریه یا همان دولت در معنای خاص و قوه قضائیه است که هر دو آن ها به نوعی به قوه مقننه وابسته هستند. اما در واقع دو قوه قضائیه و مجریه اجراکننده سیاست های قوه مقننه بوده و به نوعی هر دو اقدام کننده هستند، اما نه مخالف هم که باید در کنار هم بوده و در امر یکدیگر نباید دخالت کنند، چرا که دخالت در امور هم ایجاد نوعی تنازع و در نهایت باعث تولید محدودیت برای جامعه خواهند شد. با این حال

نظام دادرسی کیفری فرانسه تحت مداخله قوه مجریه است و گاهی اوامر او را اجرا می‌کنند و به نوعی ابزار دست دولت می‌شود.

پرفسور اسپنسر در کنفرانس پاریس در ۲۷ آوریل ۲۰۰۷ در انتقادی صریح و مقایسه با قانون انگلستان (انگلستان در حال حاضر فاقد آئین دادرسی کیفری مکتوب می‌باشد) به این موضوع اشاره می‌کند و معتقد است که از دیدگاه قانون عادی، انتقادی که می‌توان به عدالت کیفری فرانسه داشت بیش از حد سیاسی شده آن است. بدیهی است که برای تحقق عدالت و فرمان دادن به اعتماد عمومی، سیستم عدالت باید بتواند پرونده‌ای را بدون دخالت قدرت سیاسی رسیدگی کند. تصمیم برای تعقیب و عدم تعقیب (تحت تعقیب قرار نگرفتن) شخص نباید تحت تأثیر این‌که این شخص دوست وزیر یا شخص مهم دیگری باشد یا نباشد. همچنین، تصمیم به محکومیت یک شخص و مجازات چنین شخصی، نباید به حزب سیاسی‌ای که وی عضو آن است، بستگی داشته باشد (یا به نظر می‌رسد وابسته باشد). من معتقدم، خوشبختانه، این در مورد عدالت کیفری انگلستان تا حد زیادی درست است. علیرغم این واقعیت که شیوه پیگرد قانونی به طور سلسله‌مراتبی تابع دادستان کل کشور است که خود وزیر است صورت می‌گیرد، با این حال یک کنوانسیون مورد احترام مداوم وجود دارد که دادستان کل کشور بدون هیچ‌گونه تأمل جناحی تصمیم خود را در یک پرونده معین می‌گیرد و همیشه سعی می‌کند منافع عمومی را عینی قضاوت کند. هنگامی که یکی از اعضای آن‌ها در پرونده‌ای از کلاهبرداری یا فساد مالی خود را به جرم متهم می‌کند، اعضای دولت انگلستان عادت ندارند که بلافاصله اعتماد خود را به او ابراز کنند و از مقامات تعقیب‌کننده وی انتقاد کنند، قضات و دادستان‌ها به طور رسمی از عضویت در احزاب سیاسی یا شرکت در فعالیت‌های عمومی خود منع می‌شوند. در نتیجه، تصمیمات آن‌ها در موارد خاص به دلیل انگیزه تعصب سیاسی به چالش کشیده نمی‌شود.

۲-۴- صلاحیت دولت در نظام کیفری فرانسه

نظام عدالت کیفری فرانسه زیر نظر قوه مجریه است که تحت فرمان دولت و وزیر دادگستری انجام وظیفه می‌کند و وزیر دادگستری سیاست تعقیب دعاوی کیفری و تعلیمات قضات را بر عهد دارد. در فصل نخست مکرر در خصوص اختیارات و صلاحیت‌های وزیر دادگستری چنین آمده است: ماده ۳۰: «وزیر دادگستری سیاست تعقیب دعاوی عمومی که از سوی دولت تعیین می‌شود را دنبال می‌کند. وزیر دادگستری بر انسجام و پیوستگی اجرای آن در فرانسه نظارت می‌کند. بدین منظور او به قضات دادسرا تعلیمات کلی لازم در دعاوی عمومی را می‌دهد. همچنین او می‌تواند جرائم مذکور در قانون جزا که به اطلاع او رسیده است را به دادستان استان اعلام نماید و با تعلیمات کتبی‌ای که در پرونده

دادرسی درج می‌گردد، به او شروع تعقیبات یا ارجاع درخواست‌های (تعقیب) کتبی که مفید و مناسب می‌داند را به مرجع صالح، دستور دهد.»

این صلاحیت‌ها در سایر مواد همین قانون نیز آمده است. ماده ۵۲۱ که مبنای تعیین صلاحیت دادگاه پلیس و دادگاه محلی پلیس که به جرائم طبقه چهار (خلاف‌ها) رسیدگی می‌کند نیز آمده است «دادگاه پلیس، خلاف‌های طبقه پنجم را رسیدگی می‌کند دادگاه محلی پلیس، خلاف‌های چهار طبقه اول را رسیدگی می‌کند با این وجود، آئین‌نامه شورای دولتی می‌تواند خلاف‌های چهار طبقه اول که در صلاحیت دادگاه پلیس قرار می‌گیرد را مشخص نماید.» ملاحظه می‌شود که در ابتدا تعقیب دعوی کیفری وزیر کشور به نوعی مدعی العموم است و تعقیب امر کیفری را بر عهد دارد و دادستان یا شخص دیگر به این موضوع ورود نمی‌کند و دخالت که نه و مدیریت نظام عدالت کیفری را بر عهده دارد.

۲-۵ - بازداشت با توجه به اصل مضمون گیری

از دیگر از نقدهائی که می‌توان به قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه داشت موضوع قضاوت بر پایه احتمالات است که به اصل مضمون گیری در میان جامعه معرف است. در ماده ۷۷ آمده است: «افسران پلیس قضائی می‌توانند به خاطر ضرورت تحقیقات، هر شخصی را که علیه وی یک یا چند دلیل قابل قبول مبنی بر احتمال ارتکاب جرم و یا شروع به جرم وجود دارد، نزد خود نگه دارند. وی از ابتدای تحت نظر، دادستان شهرستان را در جریان امر قرار می‌دهد. شخص تحت نظر را نمی‌توان بیش از بیست و چهار ساعت نگهداری نمود.» برابر این ماده برای بازداشت و یا تحت نظر قرار دادن هر شخصی برای بیست و چهار ساعت نیاز به دلیل خاصی نیست و صرف این که پلیس قضائی برای انجام تحقیق بر پایه احتمال ارتکاب جرم یا شروع به جرم می‌تواند اقدام به دستگیری شخص نماید، این احتمال امری کاملاً درونی است و نیاز به اثبات ندارد و تنها می‌تواند به مرجع قضائی گزارش و کسب تکلیف کند. در قسمتی از ماده مذکور آمده «هر شخصی که دلیل قابل قبول مبنی بر احتمال ...» و برای پلیس قضائی مشخص نشده که آن دلایل چه دلایلی است. با این حال این ماده اصل برائت که یکی از اصول حقوقی است را نقض نموده و اصل را بر مجرمیت نهاده است. در ماده ۲-۷۸ نیز در تأیید اصل فوق آمده است: «افسران پلیس قضائی و تحت امر و مسئولیت آن‌ها، ماموران پلیس قضائی و معاونین آن‌ها که در مواد ۲۰ و ۱-۲۱ ذکر شده اند، می‌توانند از هر طریق، هویت شخص را که علیه او یک یا چند دلیل موجه برای ایجاد ظن در موارد زیر وجود دارد را شناسائی نمایند» که در بند دوم عنوان می‌دارد «او برای ارتکاب جنایت یا جنحه، اقدامات مقدماتی را انجام می‌دهد» و در بند سوم آمده است «او دارای اطلاعاتی مفید در ارتباط با جنایت یا جنحه است.»

۳- تکرار مواد قانونی در جریان رسیدگی

۳-۱- طولانی بودن مسیر رسیدگی به دعاوی

یکی از نقاط قوت و ضعف نظام‌های حقوق و دادرسی کشورها کوتاه یا طولانی بودن جریان رسیدگی از بدو امر تا ختم رسیدگی است که مهم‌ترین مرحله آن در زمان تحقیقات می‌باشد. کوتاه یا طولانی بودن جریان رسیدگی به چند عامل اساسی بستگی دارد که برخی از آن‌ها از نحوه تدوین قانون و در دست قانونگذاران است و برخی دیگر در اجرا که در دستان نظام عدالت کیفری آن کشور است.

قانونگذار فرانسوی در چند مرحله اقدام به طولانی کردن مسیر رسیدگی کرده که می‌توانست این مسیر را کوتاه نماید و این کوتاه شدن مرحله رسیدگی به اصل اتقان و استناد لطمه‌ای وارد نکند. قانونگذار به کرات این کار را تکرار نموده که به ذکر چند نمونه اشاره می‌شود. ماده ۸۲: «هنگامی که بازپرس، صحت درخواست اصحاب دعوا مبنی بر مرور زمان دعوی عمومی را نپذیرد، باید ظرف مدت یک ماه از تاریخ رسید درخواست، قرار موجه‌ای را صادر نماید...» در ماده ۲-۱۸۶ آمده است: «در صورت تجدیدنظرخواهی از قرار پیش‌بینی شده توسط ماده ۱۸۱، شعبه تحقیق ظرف چهار ماه از صدور قرار تصمیم‌گیری می‌نماید، در غیر این صورت، اگر شخص در بازداشت باشد، راسا آزاد می‌گردد.» این گونه مواعد قضائی در سایر فصول این قانون تکرار شده است و باعث باز بودن دست ضابط یا هر شخصی دیگری که امر تحقیق به او ارجاع شده در طولانی کردن رسیدگی و پیگیری موضوع خواهد شد.

۳-۲- جلب شاهد

در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه در مبحث سوم تحصیل و بررسی ادله، جلب بدون دعوت و احضار شاهد را عنوان نموده که به نوعی شهادت را امر اجباری و تکلیفی می‌داند و برای آن مجازات در نظر گرفته است. در ماده ۳۲۶ آمده: «هرگاه شاهد مدعو، حاضر نشود دادگاه می‌تواند راسا یا با درخواست دادسرا، دستور دهد که این شاهد فوراً به وسیله قوای دولتی به دادگاه برای ادای شهادت جلب شود و یا پرونده به جلسه آتی موکول شود. در هر صورت، شاهدی که حاضر نشود یا سوگند یاد نکند یا شهادت ندهد، با درخواست دادسرا، توسط دادگاه به جزای نقدی تا ۳۷۵۰ یورو محکوم می‌شود.» الزام به ادای شهادت با توجه به مقررات مواد ۱۳-۲۲۶ و ۱۴-۲۲۶ قانون جزا اجرا می‌گردد و برای هر روزنامه‌نگاری که به عنوان شاهد در خصوص اطلاعات تحصیلی در اجرای فعالیت خود استماع می‌گردد اختیار عدم افشای منبع اطلاعات خود وجود دارد. ادای شهادت در قوانین کشور ما امری میلی است و شاهد در ادای شهادت اجبار یا مجازات نمی‌شود. در شرع مقدس که شهادت

واجب کفایی است نیز شهادت باید از روی میل درونی صورت گیرد، چرا که شهادت از روی اجبار نوعی شکنجه و زیر سوال رفتن اصل آزادی اراده است و این شهادت می تواند صحیح نباشد و اگر مبنای رای هم قرار گیرد رای را دچار اشکال و نوعی بی عدالتی را ترویج می دهد.

۳-۳- تبعیض در اتیان سوگند

از دیگر ادله های اثبات دعوا شهادت شهود است که معمولاً برای اثبات عدالت شهود آن ها را جرح یا تعدیل می نماید که صدق در گفتار یا اهلیت آن ها مشخص می گردد و هیچ گونه تبعیضی نباید قائل گردید. در دعاوی کیفری که از حساسیت بسیار بالائی برخوردار است، شهادت شهود می تواند مبنای صدور رای باشد لذا دقت در استفاده از این ادله باید بدون اغماض صوت گیرد. در قانون آئین دادرسی فرانسه اتیان سوگند از طرف شهودی که می خواهند برای یکی از اطراف دعوا شهادت ندهند الزامی نیست.^۳ اشخاص مذکور در ماده ۳۳۵ که برای بی گناهی متهم می باید شهادت دهند می توان شهادت آن ها را بدون اتیان سوگند استماع نمود البته در این ماده از عنوان (شهادت می تواند بدون اتیان) استفاده شده، که اختیار آن را بر عهده مرجع قضائی است، اما باید این را در نظر داشت که شهادت افراد فوق به صورت قطع و یقین به نفع متهم خواهد بود.

۳-۴- انتخابی بودن و کلا در مرحله تجدیدنظر خواهی

آزادی عمل و کلا در انجام شغل حرفه ای آن ها از یک طرف و حریت در انتخاب و کیل یکی از شاخصه های مهم نظام عدالت کیفری هر کشور است و آن را نشانه ای از آزادی بیان و حقوق شهروندان می دانند. در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه در مرحله تجدیدنظر که مرحله سرنوشت سازی است و می توان گفت مرحله نهائی یک امر جزائی است و استفاده از وکلای مجرب با آزادی در عمل ضروری است، برای استفاده از وکیل محدودیتی را آورد است. در ماده ۴۱۷ آمده است: «متهمی که حضور می باید در مساعدت شدن توسط یک وکیل مدافع، اختیار دارد. اگر او پیش از جلسه دادگاه وکیل انتخاب نکند و بعداً درخواست کمک نماید، رئیس دادگاه راساً در این زمینه اقدام می کند. وکیل مدافع فقط از میان وکلای ثبت شده در کانون و کلا یا از میان وکلای مرحله تجدیدنظر که برای اقامه دعوا در دادگاه پذیرفته می شوند انتخاب می شود.»

۳- ماده ۳۳۵. شهادت افراد زیر را می توان بدون اتیان سوگند استماع کرد: ۱- پدر، مادر یا هر کدام از اجداد متهم یا یکی از متهمین حاضر و تابع همان مذاکرات. ۲- پسران، دختران یا هر کدام از اولاد آن ها. ۳- برادران و خواهران. ۴- وایستگان با درجه های یکسان. ۵- شوهر یا زن، این ممنوعیت حتی بعد از طلاق هم رعایت می شود. ۶- مدعی خصوصی. ۷- فرزندان کمتر از شانزده سال.

۳-۵- تکراری بودن برخی مواد (اضافه گوئی های بی مورد)

در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه برخی مواد در فصول مختلف با کمی تغییر تکرار و نوعی اضافه گوئی شده است که این تکرار مواد باعث حجیم شدن قانون شده است که قانونگذار می تواند مواد را در یک خطاب کلی بیاورد. با کمی دقت می توان متوجه شد که موادی در تائید یا رد صلاحیت و نیز رسیدگی شکلی و جمع آوری ادله قریب به اتفاق مشابه هم هستند. برای مثال ماده ۳۳۵ که در مورد اتیان سوگند شروطی را بیان کرده همین شروط در ماده ۴۴۷ نیز با کمی تغییر تکرار شده، ماده ۴۰۹ که در جرائم جنحه ای و صلاحیت دادگاه جنحه ای در مورد حضور متهم توسط قوای دولتی آمده که در ماده ۴۷۱ نیز به شکل دیگری تکرار شده است. ماده ۵۰۳ فصل تجدیدنظر در موضوعات جنحه ای همسنگ با ماده ۵۷۷ فصل دوم فرجام خواهی می باشد. این اضافه گوئی ها از یک طرف باعث حجیم شدن قانون و مواد آن و از طرفی سردرگمی و بالا رفتن اشتباهات قضائی می گردد.

۳-۶- طولانی بودن بازداشت موقت در جرائم جنحه ای

در قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه در جرائم جنحه ای که جرائم کمتر از جنایت و بیشتر از خلاف هستند برای بازداشت موقت متهم مجازات سنگینی تعیین کرده که برای این نوع جرائم نامناسب می باشد. در ماده ۳-۲۴-۷۰۶ آمده است «برای تحقیق درباره جنحه اجتماعی بزهکاران پیش بینی شده توسط ماده ۵-۴۲۱ قانون جزا، مدت کلی بازداشت موقت پیش بینی شده توسط بند دوم ماده ۱-۱۴۵ سه سال خواهد بود.» در بازداشت موقت نگهداشتن بزهکاران جرائم اجتماعی برای تحقیق دارای دو جنبه است، نخست آن که مراحل تحقیق برای جرائم نسبتا زمان بسیار طولانی است که خود نوعی اطلاع دادرسی خواهد بود و از طرفی جرائم اجتماعی از جرائم سبک به شمار می روند.

نتیجه

قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه در مسیر تاریخی و قانونی که داشت، در چند مرحله مورد بازنگری قرار گرفته و بروزرسانی شده است و این بروزرسانی، از شاخس های مثبت این قانون است. اما با این حال دارای نواقص و معایبی است که به عنوان یک قانون پایه برای تمام قوانینی که از این قانون الگو گرفته و تابع قانون مختلط هستند، نکات قابل تاملی دارد. با این حال کمتر در خصوص این نواقص مقاله ای نوشته شده و مستندات موجود بیشتر جنبه تعلیمی آن مدنظر بوده و کمتر در بوته نقد قرار گرفته است یا حداقل کمتر دیده شده است. با جمع شرایط حجیم بودن و تکراری بودن مواد و زیاده گوئی های صورت گرفته توسط قانونگذار این نتیجه را می توان گرفت که قوانین با توجه به شرایط جامعه تنظیم و نگاشته می شوند و الگوبرداری فی نفسه منفی نمی باشد اما موضوع مهمی که می تواند مورد

توجه قرار گیرد تبعیت بدون تحقیق از قوانین وارداتی است، با این حال با توجه به غنی بودن قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه از نظر حقوقی، این مقاله نافی نکات مثبت آن نیست. ولی متأسفانه گاهی دیده می شود قانونگذاران و حتی مدعیان علم حقوق فقط به دنبال ترجمه و عدم تطبیق آن با شرایط جامعه هستند و چون از فرانسه آمده است دیگر آخر قوانین و بدون شبجه است.

با این حال اگر قانونگذار و بزرگان حقوق ایران بخواهند از قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه به عنوان قانون مرجع استفاده کنند و به جنبه های حقوق آن توجه کنند لازم است ابتدا آن را بومی سازی کرده، سپس از آن بهره برداری نمایند، چرا که تاکنون مقاله ای در نقد قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه در مراکز پژوهشی دیده نشده است و این نشان از عدم بررسی دقیق است و لذا اگر محققین به این امر پردازند حتما قانون آئین دادرسی کیفری ایران قوی تر و حقوق بزه دیدگان و بزه کاران به خوبی رعایت شده و نباید به مطالعه و بررسی قانون فرانسه بسنده نمود و می توان به قوانین سایر کشورها مراجعه و از آن ها برای غنای بهتر قانون ایران استفاده کرد. چرا که استفاده از علم دیگران امری پسندیده و باعث کاهش مسیر و هزینه ها می گردد و هیچ انسان معقولی از آن پرهیز نمی کند، اما استفاده از دست آوردهای دیگران بدون بومی سازی و تطبیق آن با شرایط موجود جامعه هزینه ها را کاهش نمی دهد بلکه هزینه های سنگین اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بسیاری تحمیل کرده و در نهایت فرهنگ و داشته های تاریخی یک تمدن را از بین خواهد برد.

در نهایت پیشنهاد و راهکاری که می توان ارائه نمود این است که جامعه علمی حقوقی کشور با رجوع به قوانین کشورهای پرجمعیت مثل هندوستان، چین، مصر و دیگر کشورها و با مطالعه قوانین از نقاط ضعف و قوت آن ها مطلع و به نحو شایسته استفاده و از انجماد فکری و فرانسویز شدن قوانین فاصله گرفته شود، چرا که تمام قوانین ایران رنگ و بوی فرانسوی شدن را داشته و از علوم دیگران استفاده چندان نشده و فقط در حد پایان نامه یا رساله و یا بحث های تطبیقی استفاده شده ولی استفاده کاربردی نشده است.

منابع

فارسی

- اردبیلی، محمدعلی، ۱۳۸۳، **علوم جنائی** (مجموعه مقالات در تجلیل از استاد دکتر محمد آشوری)، نگاهداری تحت نظر، تهران، انتشارات سمت.

- تدین، عباس، ۱۳۹۱، **قانون آئین دادرسی کیفری فرانسه**، تهران، انتشارات خرسندی.

- شعبانی، مجید، ۱۳۹۱، **متون حقوقی جزائی حقوق کیفری انگلستان**، تهران، انتشارات جنگل.

- فضائلی، مصطفی، ۱۳۸۷، **دادرسی عادلانه محاکمات کیفری بین‌المللی**، چاپ اول، تهران، انتشارات شهردانش.

- فتیلی، صادق، ۱۳۹۶، **ضابطان دادگستری و آئین دادرسی کیفری**، چاپ اول، اهواز، انتشارات پژوهندگان راه دانش.

- میرزایی، علیرضا، ۱۳۸۶، **محصای قانون آئین دادرسی کیفری**، تهران، انتشارات بهنامی.

لاتین

- Krocher and Moller v. Switzerland, European Commission on Human Rights, 43 DR 3425, 1982, no 8673/78

- Gozzi, Marie-Hélène, LETERRORISM, édition ellipses, paris 2003.

- S, Guinchardet J, Buisson, Procédure pénale; 4ème édition, paris, édition Litec, 2008.

- Code de Procédure Pénale Français

- Code Pénal Français

Legal Civilization

Biannual No.9/Fall 2021 & Winter 2022

ISSN:2783-1841
ISSN:2783-1922

- Review of Legal Solutions for Mining and Trading of Digital Currencies: Legal Gaps and Solutions*SHima Naderi, Majid Motallebi
- Analysis the Jurisprudential Principles of Torture and Delay at Implementation Preemption *Morteza Rahimi
- Achievements and Challenges of Multiplicity and Recidivism in the Law on Reducing the Punishment of Imprisonment Imposed in 2020 with a Practical Approach*Abolfath KHaleghi, Zahra Mirzaei
- Review of Technology Transfer Contract in Iranian Subject Law*Afshin Mojahed
- Explain the Principle of Information in the Light of the Previous Consent Procedure of the Rotterdam 2003 Convention*Mohammad Mobini Far, Marzieyh Fathi Bornaji
- The Position of Dispute Resolution Commissions in Lawsuits between the Islamic Revolutionary Guard Corps and Tehran Municipality*Mohammadreza Yazdi, Mojtaba Salek Razi
- the effects and conditions of retrial in Iranian and French lawani, Mohammad Reza Burbur
- Effects of Divorce on the Law of Iran, France and the United Kingdom *Maisam Sobhani
- Analysis of Child Rights in Iran: Review of the National Body Convention of Rights of Child Based on the Universal Convention of the Rights of the Child *Maryam SHA'ban
- The Relationship between Insult and Freedom of Expression in the Light of the Islamic Penal Code and the Press Law*Amirhossein GHazaei Alamdari
- Principles and Rules Governing Professional Ethics in the Legal Profession *Rostam Ali Akbari, Yasser SHakeri
- Religious Pluralism in the Islamic Penal Code*Mohsen Hamidipour
- Effects and Conditions of Absentee Proceedings in Iranian and French Law Sayyed Jafar Hashemi Bajegani, Mostafa Afzali Goroh
- Criminal Responsibility of Governments for Environmental Crime in the Light of Regional and International Cooperations*Sajad Tayebi
- Analysis of the performance of the International Court of Justice in the case of violation of the 1955 Amity Agreement between the Islamic Republic of Iran and the United States of America*Mohammad Setayesh Pur, Eisa Poodat
- Conceptual and Philosophical Challenges of Terrorism in Confrontation of Human Rights Nourooz Kargari
- Economic Analysis of the Externality of Property use by Comparative Study of Iranian Law Yadullah Dadgar, Akram Ehsani
- Functions and Challenges of Mediation in Iran (Looking at Some European Countries and International Documents)*Sayyed Abbas Mousavi
- Privacy in the Legal System of Iran and Islam*Ali Akbari, Mahdi Falahian
- Prisoners' Rights from the Perspective of Imami Jurisprudence and Iranian Law with a look at International Documents*Gholamreza Izadpanah, Vajehe Izadpanah
- Analysis of the Assassination of Iranian Nuclear Scientists from the Perspective of Domestic and International Law*Mohammad Khalil Salehi, Mohammad Salmani Farahmand
- Effects of Life Insurance Contract from the Perspective of Imami Jurisprudence and Iranian Law Sayyed Sajad Khalooei Tafti
- Protecting Agency Judges in an Age of Politicization: Evaluating Judicial Independence and Decisional Confidence in Administrative Adjudications*Reza Tajarlou, Mohammad Javad Shafaghi, Fatemeh Mafi
- the Rights of Victims and Offenders in the French Criminal Procedure Criticisms and Challenges Sadegh Fetili, Ebrahim Moghdam
- Review and Analysis of the Obligation to Observe Caution in Common Law Rezahosain Gandomkar, Farzad Karami kolmoti
- A Comparative Study of Crime Cost Assessment in Criminal Law and Shiite Jurisprudence Esmaeil Kashkoulain, Mahdi Naghavi
- An Introduction to the Theory of Legal Personality in Imami Jurisprudence*Sayyed Alireza Amin
- Examining the Pillars of Civil Liability of Municipalities in Judicial Procedure Sayyed Vahid Mirmezami, Faezeh Bahador
- Compensation for Innocent Convicts in the Law of Iran and America Ahmadreza Kenarkoohi, Salameh Abolhasani
- Research on the Importance of Offer in Iranian Civil Law and the UNIDROIT Principles Morteza Javan Sarand